



Bedriftsundersøkelsen 2019

NAV Vestfold og Telemark

9. mai 2019

HOVEDKONKLUSJONER

Resultatene for bedriftsundersøkelsen i 2019 viser en høyere optimisme blant bedriftene i Vestfold og Telemark sammenlignet med undersøkelsen i 2018. 29 prosent av bedriftene forventer å øke antall ansatte i sin bedrift det kommende året, imens 9 prosent forventer en nedbemanning. De resterende 63 prosent av bedriftene forventer en uendret situasjon fremover. Netto forventning og sysselsettingsvekst blir 20 prosent etter at de ulike næringsgruppene er vektet. På landsbasis er det kun ett fylke som har en høyere forventning enn Vestfold og Telemark. Størst optimisme finner vi blant bedriftene i Nordland som har en netto forventning på 22 prosent. I andre enden er Vestlandet med landets laveste netto forventning på ti prosent.

De mest optimistiske næringene er blant annet informasjon og kommunikasjon, transport og lagring, bygge- og anleggsvirksomhet samt industri. De to næringene med en negativ netto forventning er undervisning og offentlig forvaltning.

16 prosent av bedriftene har problemer med å rekruttere relevant arbeidskraft. Rekrutteringsproblemene er størst innen helse- og sosialtjeneste, jordbruk, skogbruk og fiske, industri samt bygge- og anleggsvirksomhet. Det estimeres at bedriftene i Vestfold og Telemark har en mangel på 4.150 personer. Det er vanskeligst å rekruttere sykepleiere samt tømrere og snekkere.

Ved siste ansettelse oppga 30 prosent å ha benyttet seg av eget nettverk/bekjentskapskrets ved siste ansettelse imens 28 prosent benyttet seg av egen hjemmeside. Offentlig sektor lysere ofte ut stillinger gjennom en offentlig kanal imens private bedrifter benytter seg mer av eget nettverk eller bekjentskapskrets.

Innhold

NAVs bedriftsundersøkelse	3
Datagrunnlaget for NAV Vestfold og Telemark	3
Spørsmålsformulering	3
Situasjonen på arbeidsmarkedet i Vestfold og Telemark	5
Sysselsetting i næringene	5
Ledighet	5
Bedriftenes forventninger	6
Mislykket rekruttering	9
Arbeidskraftsbehovet i Vestfold og Telemark	13
Arbeidskraftbehov - næring	13
Arbeidskraftbehov - yrker	14
Eiendomsdrift, forretningsmessig og faglig tjenesteyting	15
Bygg og anlegg	15
Helse- og sosialtjeneste	16
Varehandel og motorvognreparasjoner	16
Industri	16
Transport og lagring	16
Overnatting og servering	16
Rekrutteringskanaler	18
Referanser	
Vedlegg 1	
Vedlegg 2	

NAVs bedriftsundersøkelse

Bedriftsundersøkelsen er en landsomfattende årlig undersøkelse i regi av Arbeids- og velferdsdirektoratet som gjennomføres for 26. gang. Før etableringen av NAV ble undersøkelsen gjennomført av Arbeidsmarkedssetaten (Aetat).

Formålet med undersøkelsen er å kartlegge bedriftenes etterspørsel etter arbeidskraft det kommende året. Hvilke næringsgrupper som venter etterspørsel eller reduksjon i etterspørsel av arbeidskraft, om bedriftene har forsøkt å rekruttere arbeidskraft de siste tre månedene uten å få tak i rett/ønsket kompetanse og hvilke rekrutteringskanaler som blir brukt. Undersøkelsen er en viktig kilde til å bedre kunnskapen til NAV om bedriftenes behov for arbeidskraft.

NAV Vestfold og Telemark vil benytte anledning til å takke alle som har besvart spørreskjemaet og dermed gjort undersøkelsen mulig. Dere har hjulpet oss betydelig med å innhente viktig og nyttig informasjon. Ved å kjenne til næringslivets behov og forventninger kan NAV på en bedre måte bidra til kvalifisering og rekruttering av arbeidskraft. Resultatene fra bedriftsundersøkelsen brukes også som grunnlag til å utarbeide arbeidsmarkedsprognoser både nasjonalt og fylkesvis da det gir en god indikasjon på utviklingen i arbeidsmarkedet.

Datagrunnlaget for NAV Vestfold og Telemark

Statistikkseksjonen hos Arbeids- og velferdsdirektoratet trakk et representativt utvalg av virksomheter i de enkelte fylker og regioner. Bedriftsundersøkelsen gjennomføres i år etter ny regionreform i NAV hvor Vestfold og Telemark utgjør ett fylke.

NAVs bedriftsundersøkelse i Vestfold og Telemark inkluderte i år et utvalg på 1.246 bedrifter og foretak, både offentlig og private med tre eller flere ansatte. Invitasjon til å delta

i undersøkelsen ble sendt ut 29. januar 2019. Det ble innhentet e-post adresser til 1.162 bedrifter som mottok invitasjon elektronisk, se vedlegg 2. De resterende 84 bedrifter, hvor det ikke var mulig å finne e-post adresse, mottok invitasjon per brev, se vedlegg 1. Bedrifter som ikke hadde respondert på e-post eller brev ble kontaktet per telefon i perioden 4. februar – 13. mars 2019 av de lokale NAV kontor og NAV Vestfold og Telemark.

Det er et krav fra Arbeids- og velferdsdirektoratet at svarprosenten overstiger 60 prosent. Det ble innhentet svar fra 817 bedrifter, noe som ga en svarprosent på 66 prosent. De 817 bedriftene i utvalget utgjør 7 prosent av bedriftene i Telemark fylke med 3 ansatte eller flere.

Spørsmålsformulering

De seks spørsmålene i undersøkelsen er felles for hele landet og måler behov for arbeidskraft, eventuelle rekrutteringsproblemer samt rekrutteringskanaler. I første spørsmål blir bedriftene bedt om å oppgi antall ansatte i dag, og i spørsmål to blir man spurt om å oppgi hvor mange ansatte man forventer å ha om ett år. Svaralternativene i spørsmål to er: 1) Flere enn i dag 2) Like mange som i dag 3) Færre enn i dag.

I spørsmål tre blir det spurt om bedriftene har forsøkt å rekruttere arbeidskraft de siste tre månedene uten å få tak i rett/ønsket kompetanse, og eventuelt om dette skyldes få/ingen kvalifiserte søkere. Bedriftene som ikke har fått tak i rett/ønsket kompetanse blir bedt om å spesifisere innenfor hvilke yrker de har rekrutteringsproblemer. Under spørsmål seks kan det markeres flere alternativer vedrørende hvilke rekrutteringskanaler som ble benyttet for den siste ansettelsen i bedriften.

Ordlyden i spørsmål tre og spørsmål seks er justert fra tidligere år. Hensikten med dette er at spørsmålene skal være enklere å forstå for bedriftene. I spørsmål tre er formuleringen justert fra: «Har bedriften mislyktes i å rekruttere arbeidskraft de siste tre månedene»? til: «Har bedriften de siste tre

månedene forsøkt å rekruttere inn personer uten å få tak i rett/ønsket kompetanse»?

I spørsmål seks er formuleringen justert fra: For den siste personen dere rekrutterte, hvilke rekrutteringskanaler ble benyttet for denne stillingen?», med 11 svaralternativer til: «For den siste personen dere rekrutterte, hvilke rekrutteringskanaler ble benyttet for denne stillingen? Oppgi her samtlige kanaler som ble brukt i rekrutteringsprosessen. Huk av på siste alternativ hvis dere ikke har rekruttert personer de tre siste årene», med 14 svaralternativer.

Justeringene antas å ikke påvirke svarene i vesentlig grad så vi tillater oss å sammenligne svarene med tidligere år.

Situasjonen på arbeidsmarkedet i Vestfold og Telemark

Ifølge Statistisk sentralbyrås registerbaserte sysselsettingstall var det i 4. kvartal 2018 202.348 personer sysselsatt i Vestfold og Telemark, opp 3261 personer eller 1,6 prosent fra året før. Dette utgjør 63,4 prosent per 4. kvartal opp 0,7 prosentpoeng fra 4. kvartal 2017. Til sammenligning var 67 prosent i hele landet sysselsatt per 4. kvartal 2018. Vestfold og Telemark har en høyere gjennomsnittsalder for sysselsatte med 43,2 år mot 42 på landsbasis.

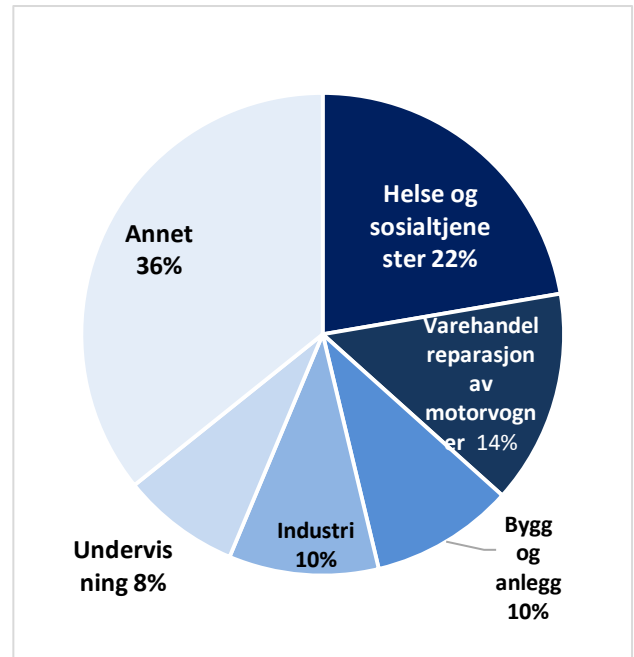
Ifølge tall fra SSB var det i alt registrert 45.746 bedrifter i Vestfold og Telemark per januar 2019. Dette er en økning på 0,6 prosent fra samme periode i fjor.

Sysselsetting i næringene

Figur 1 viser sysselsatte i Vestfold og Telemark fordelt på ulike næringer. Tallene er per 4. kvartal 2018. Fordelingen tar utgangspunkt i registrert bosted.

Helse- og sosialtjenester er den næringen som sysselsetter flest i Vestfold og Telemark. 22 prosent av alle sysselsatte, det vil si 45.136 personer, arbeider innen denne sektoren. Deretter følger varehandel og reparasjon av motorvogner med 14 prosent, bygge- og anleggsvirksomhet med 10 prosent og undervisning med 8 prosent.

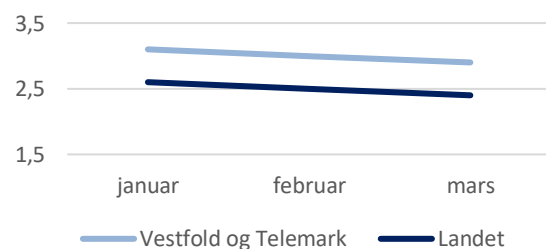
«Annet» inneholder næringene offentlig forvaltning, eiendomsdrift, forretningsmessig og faglig tjenesteyting, transport og lagring, personlig tjenesteyting, overnattings- og serveringsvirksomhet, jordbruk, skogbruk og fiske, bergverksdrift og utvinning, elektrisitet, vann og renovasjon, informasjon og kommunikasjon, finansiering og forsikring samt oppgitt.



Figur 1: Sysselsatte med bosted i Vestfold og Telemark fordelt på næring, per 4. kvartal 2018. Kilde: SSB

Ledighet

Figur 2 viser at arbeidsledigheten i Vestfold og Telemark faller med samme nivå som på landsbasis, men ligger over med 0,5 prosentpoeng. I mars 2019 var ledigheten 2,9 prosent imens ledigheten på landsbasis var 2,4 prosent.



Figur 2: Arbeidsledighet i Vestfold og Telemark, januar 2019 – mars 2019 (andel).

Yrker og næringer

NAV Telemark presenterer resultater for både yrker og næringer. Det er viktig å merke seg at inndelingen i yrker og næringer bygger på forskjellige klassifiseringsprinsipper. Næring viser hva slags produksjon som hovedsakelig foregår i virksomheten, mens yrkesbetegnelse viser hva slags arbeidsoppgaver som tilfaller en sysselsatt. Innenfor den enkelte næring vil det finnes et bredt spekter av yrker.

Bedriftenes forventninger

I spørsmål ett og to i spørreskjemaet ble bedriftene spurt om hvor mange ansatte virksomheten hadde ved undersøkelsestidspunktet, og om hvor mange ansatte de trodde virksomheten kom til å ha om ett år, se vedlegg 1. Ut fra svarene kan man lage et sysselsettingsbarometer, se tabell 1. Alle bedrifter som forventer en økning i sysselsettingen blir betegnet som positive, mens bedrifter som forventer nedbemanning blir betegnet som negative. I et slikt barometer teller 15 ansettelser i en bedrift like mye som én ansettelse i en annen bedrift. Dette blir derfor et mål på hvor stor andel av bedriftene som ser positivt på framtiden, i stedet for et kvantitativt estimat på sysselsettingsendringen. Differansen mellom positive og negative bedrifter kaller vi netto forventning.

Årstall	Positiv	Negativ	Netto forventning
2018	25 %	9 %	15 %
2019	29 %	9 %	20 %

Tabell 1: Sysselsettingsbarometer i Vestfold og Telemark, 2018-2019.

Tabellen viser at det er en økning i andel bedrifter med en positiv netto forventning sammenlignet med i fjor. Andel negative er stabilt imens andel positive har hatt en økning.

NAVs sysselsettingsbarometer

På spørsmålet om bedriftenes sysselsettingsforventninger det kommende året, skiller vi mellom bedrifter som forventer økt, uendret eller redusert sysselsetting. Netto forventningen i sysselsettingsbarometeret beregnes ved å se differansen mellom andelen som forventer stigende utvikling og andelen som forventer fallende utvikling. Netto forventningen kan tolkes som et mål på hvordan stemningen er blant bedriftene.

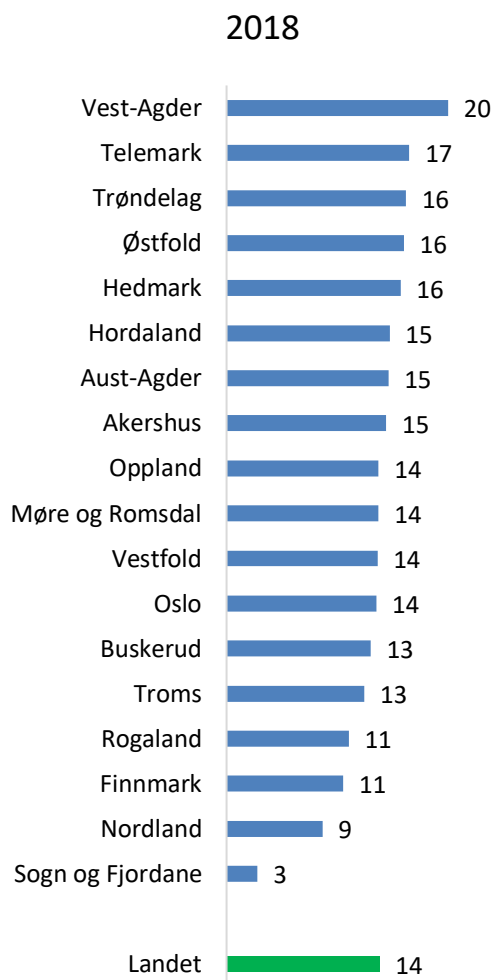
På landsbasis er det kun ett fylke som har høyere netto forventning enn Vestfold og Telemark. Nordland ligger på topp med en netto forventning på 22 prosent. Fylkene med

lavest netto forventning er Vestlandet og Innlandet som begge har 10 prosent. Gjennomsnittet på landsbasis var 15 prosent som er en økning på ett prosentpoeng fra i fjor, se figur 3 og 4.



Figur 3: Sysselsettingsbarometer for 2019, etter fylke/region.

OBS: I år hadde Finnmark så lav svarprosent at vi har valgt å ikke gi ut resultater fra fylket, men svarene er med i landstallene.



Figur 4: Sysselsettingsbarometer for 2018, etter fylke.

Analyse og endring av metode til vekting

I de tilfeller hvor resultatene presenteres i form av andeler og ikke absoluttverdier, vektes resultatene. Siden næringene varierer i størrelse er det nødvendig å tildele de store næringene mer vekt enn de små. Vektingen konstrueres ut fra forholdet mellom antall virksomheter i næringen og antall virksomheter totalt. Fordi utvalget har en overrepresentasjon av store virksomheter, må resultatene innenfor hver næring også vektes i forhold til små og store virksomheter i populasjonen.

Næringenes forventninger

Vi kan lage et tilsvarende sysselsettingsbarometer fordelt på ulike næringer, se figur 5. Igjen må det presiseres at barometeret ikke sier noe om antall ansatte som er involvert.

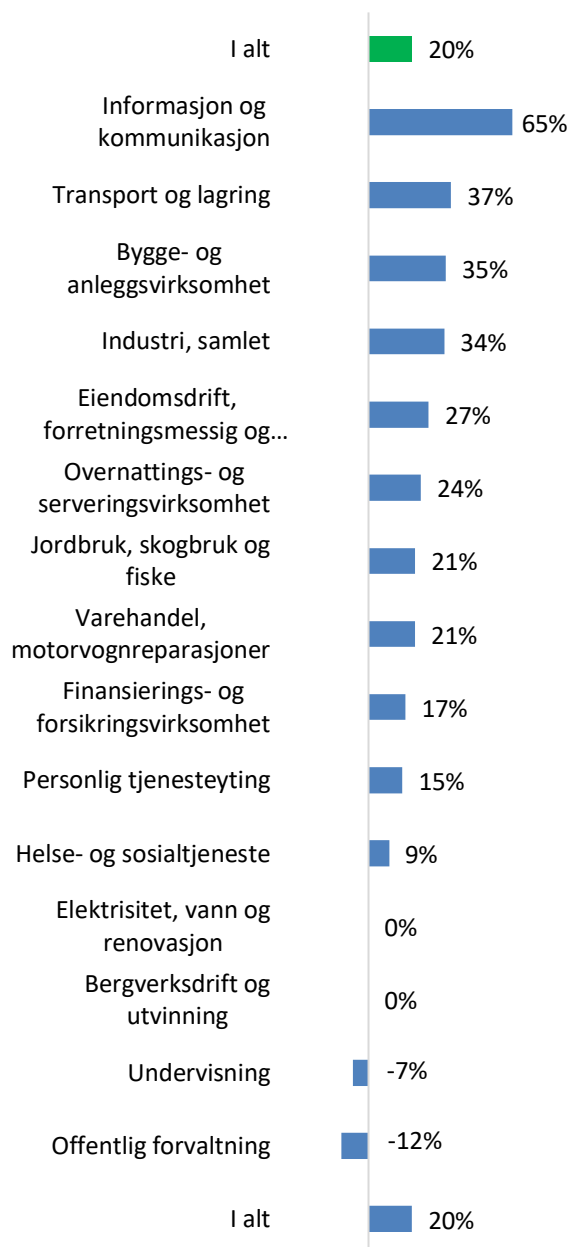
Hvis det for eksempel er mange negative bedrifter med få ansatte og en positiv bedrift med mange ansatte innen en næring, kan denne ene bedriften bidra til en positiv sysselsettingsvekst totalt sett. I sysselsettingsbarometeret vil likevel denne bransjen være negativ.

Figuren viser at det er et stort flertall av positive næringer (11). To næringer forventer en stabil situasjon frem over og to næringer har en negativ netto forventning.

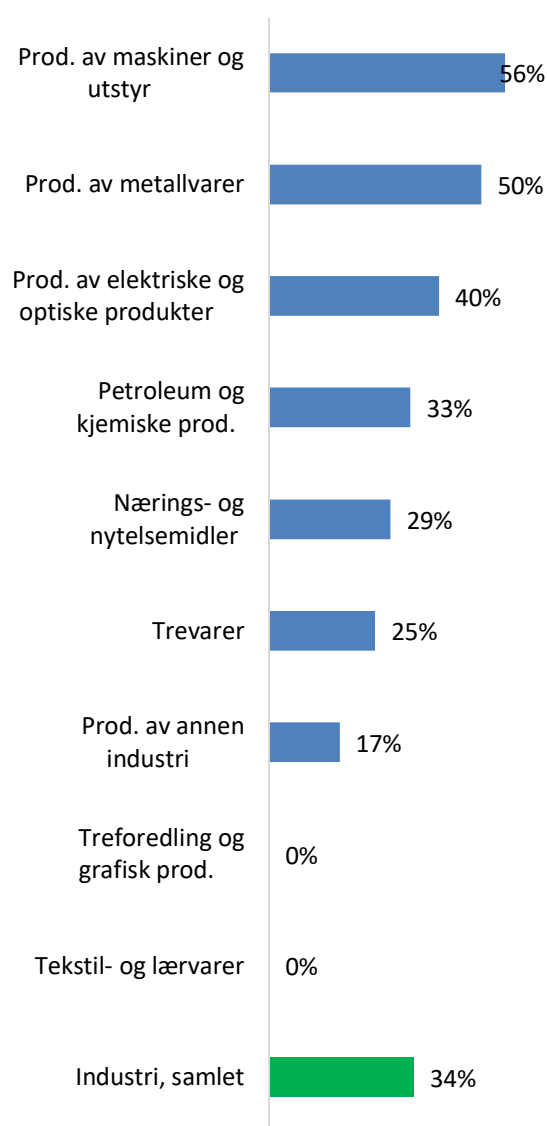
De positive næringene er informasjon og kommunikasjon (netto forventning 65), transport og lagring (netto forventning 37), bygge- og anleggsvirksomhet (netto forventning 35), industri, samlet (netto forventning 34), eiendomsdrift, forretningsmessig og faglig tjenesteyting (netto forventning 27), overnattings- og serveringsvirksomhet (netto forventning 24), jordbruk, skogbruk og fiske (netto forventning 21), varehandel og motorvognreparasjoner (netto forventning 21), finansierings- og forsikringsvirksomhet (netto forventning 17), personlig tjenesteyting (netto forventning 15) samt helse- og sosialtjeneste (netto forventning 9).

Næringene som forventer en stabil situasjon fremover er elektrisitet, vann og renovasjon samt bergverksdrift og utvinning.

De negative næringene er undervisning samt offentlig forvaltning.



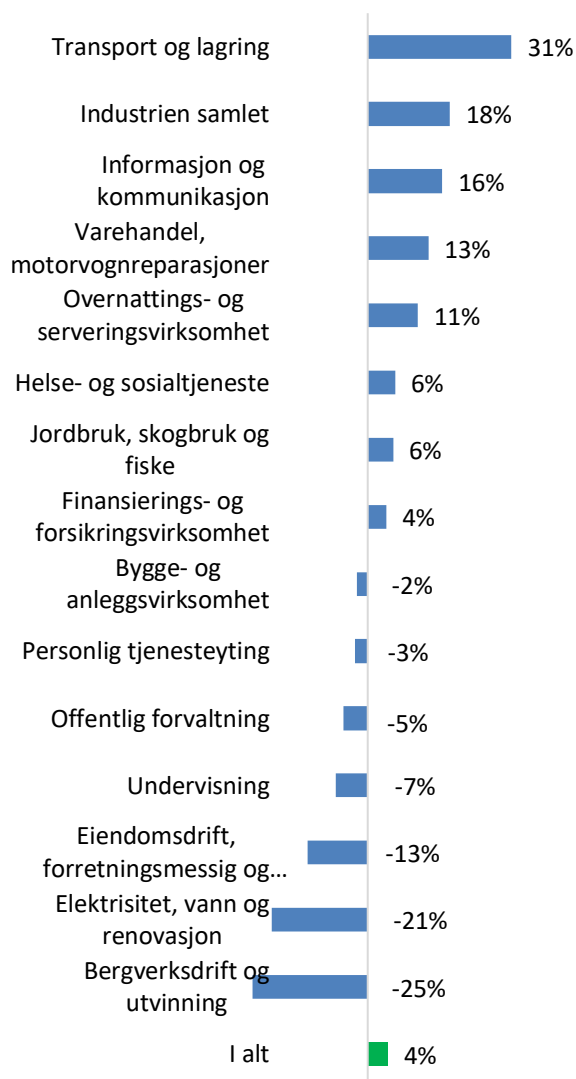
Figur 5: Næringsfordelt sysselsettingsbarometer. Differansen mellom andel bedrifter som forventer å øke sysselsettingen og andelen som forventer å nedbemanne (i prosent) innenfor hver næring.



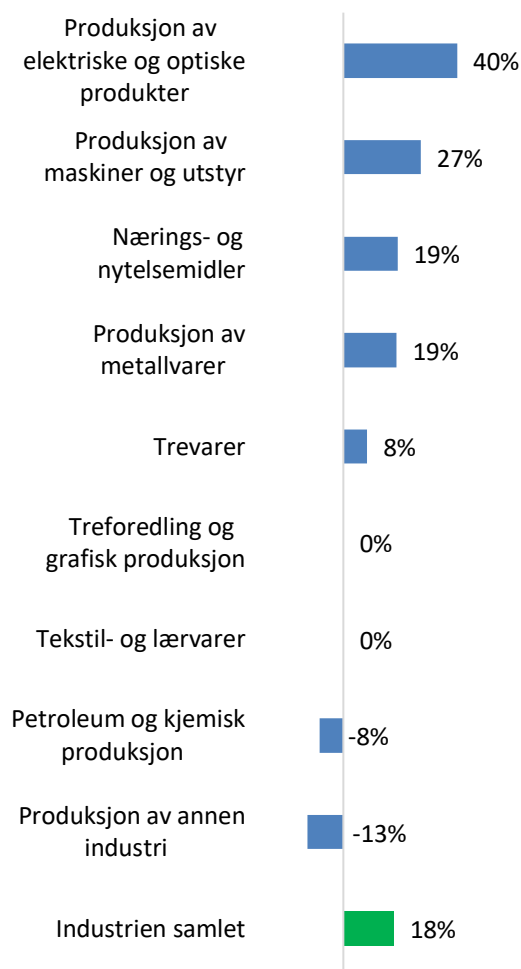
Figur 6: Industrien samlet med undergruppene: Produksjon av maskiner og utstyr (netto forventning 56), produksjon av metallvarer (netto forventning 50), produksjon av elektriske og optiske produkter (netto forventning 40), petroleum og kjemisk produksjon (netto forventning 33), nærings- og nytelsesmidler (netto forventning 29), trevarer (netto forventning 25), produksjon av annen industri (netto forventning 17), treforedling og grafisk produksjon (netto forventning 0) samt tekstil og lærvarer (netto forventning 0).

I forhold til fjorårets undersøkelse har åtte næringer hatt en økning og syv næringer har hatt en nedgang av netto forventning. Industrien samlet har en nettoøkning på 18, se figur 7 og 8.

Næringene som har størst positiv endring er transport og lagring. Den største endringen i negativ retning ser vi innen bergverksdrift og utvinning.



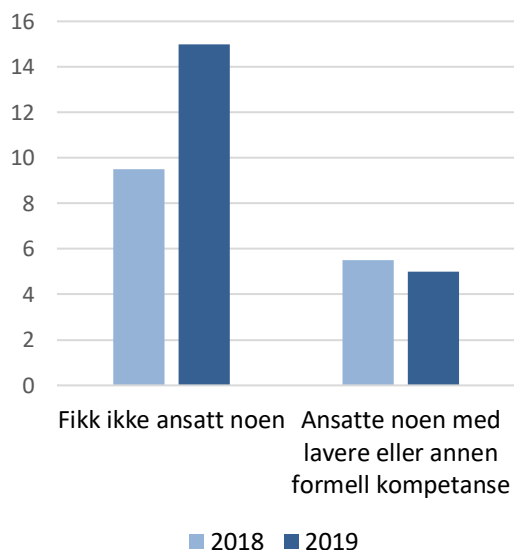
Figur 7: Næringsfordelt sysselsettingsbarometer, endring fra i fjor (i prosentpoeng).



Figur 8: Næringsfordelt sysselsettingsbarometer, industrien samlet med undergrupper, endring fra i fjor (i prosentpoeng).

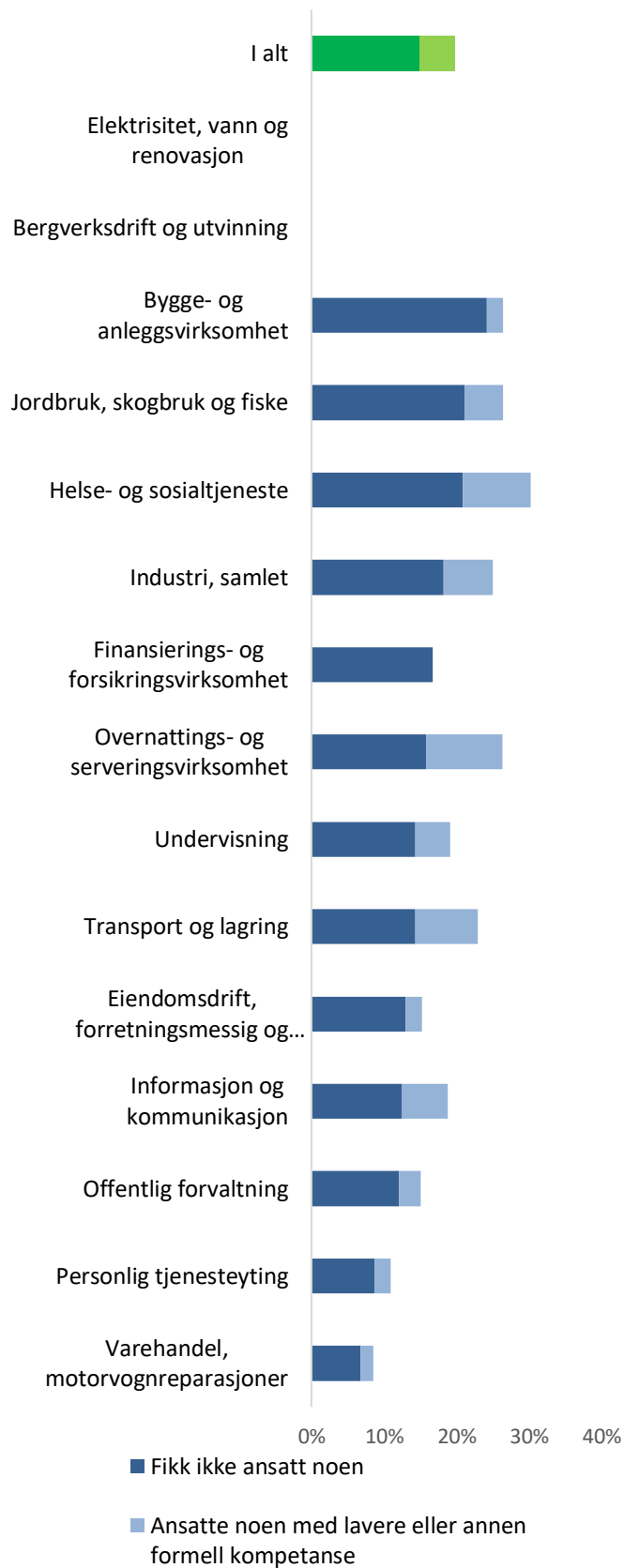
Mislykket rekruttering

I spørsmål tre ble bedriftene spurt om de har forsøkt å rekruttere inn personer uten å få tak i rett/ønsket kompetanse de siste tre månedene. Vi ser av figur 9 at andelen som ikke har fått ansatt noen er 15 prosent, mens fem prosent av bedriftene ansatte noen med lavere kompetanse enn de søkte etter. Figuren viser også at andelen bedrifter som ikke har fått ansatt noen har økt fra 10 prosent i 2018. Andelen av bedriftene som ansatte noen med lavere kompetanse er ett prosentpoeng høyere enn i fjor.



Figur 9: Andel bedrifter som har mislykket med rekruttering i Vestfold og Telemark.

Næringene hvor flest har mislykket med rekruttering eller ansatt noen med lavere kvalifikasjoner er helse- og sosialtjeneste etterfulgt av bygge- og anleggsvirksomhet, se figur 10.



Figur 10: Andel bedrifter som har mislykket med rekruttering i Vestfold og Telemark, etter næring.

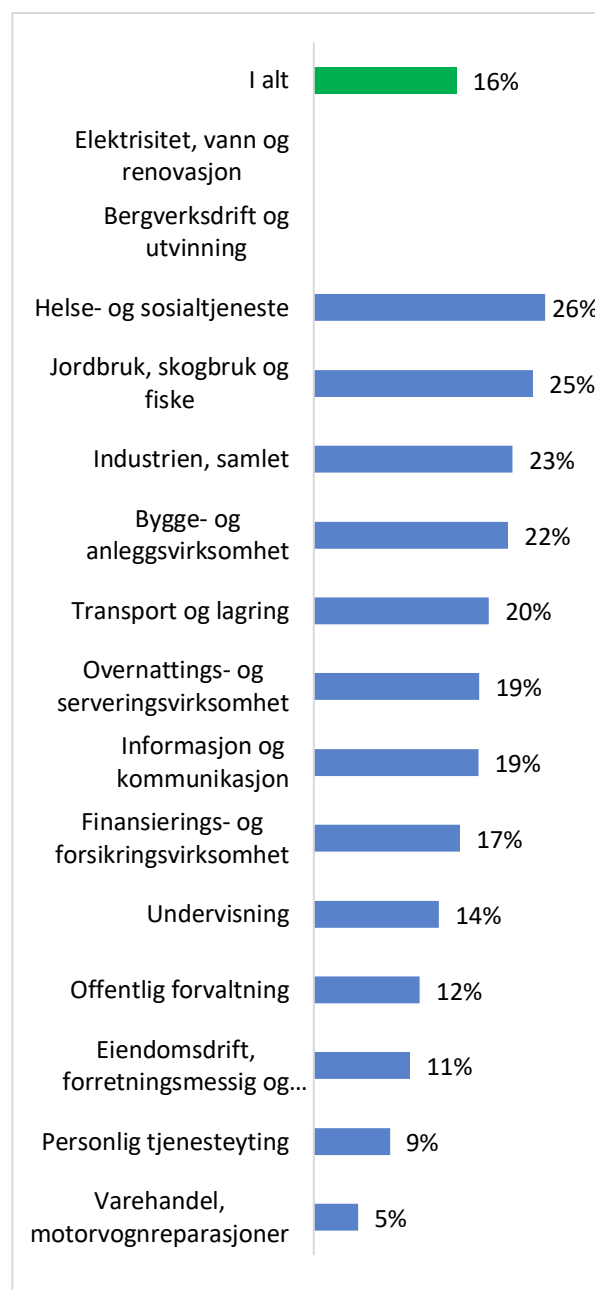
Rekrutteringsproblemer

Bedriftene ble i tillegg spurt om ingen/få kvalifiserte søkere var årsaken til at de ikke fikk tak i rett/ønsket kompetanse eller ansatte noen med lavere kvalifikasjoner. Dersom bedriftene svarte ja på dette ble de definert som bedrifter med rekrutteringsproblemer. Svarene som ble avgitt viser at 16 prosent av bedriftene i Vestfold og Telemark har rekrutteringsproblemer i 2019, På landsbasis har 17 prosent av bedriftene rekrutteringsproblemer.

	2018	2019
Vestfold og Telemark	12 %	16 %
Landet	13 %	17 %

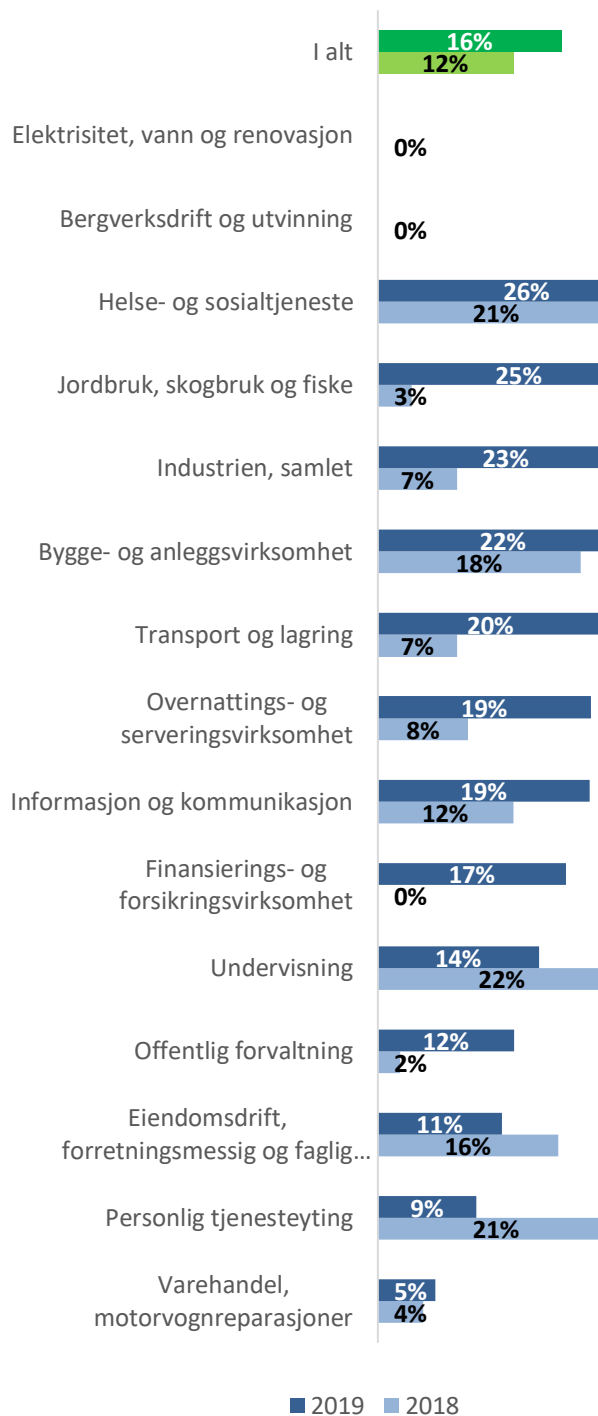
Tabell 2: Rekrutteringsproblemer.

Figur 11 viser rekrutteringsproblemer fordelt på næring. Næringen med de største rekrutteringsproblemer er helse- og sosialtjeneste, jordbruk, skogbruk og fiske, industri samt bygge- og anleggsvirksomhet.



Figur 11: Andel bedrifter med rekrutteringsproblemer, etter næring.

Figur 12 viser andel bedrifter med rekrutteringsproblemer fordelt på næring for 2018 og 2019.



Figur 12: Andel bedrifter med rekrutteringsproblemer, endring fra i fjor, etter næring.

Arbeidskraftsbehovet i Vestfold og Telemark

I Bedriftsundersøkelsen 2019 forventer 29 prosent av bedriftene i Vestfold og Telemark en økning av antall ansatte i løpet av året. Ni prosent av bedriftene forventer en nedgang, imens 63 prosent forventer en uendret situasjon. Dette gir en differanse mellom optimistiske og pessimistiske bedrifter på 20 prosentpoeng.

15 prosent av alle bedriftene i Telemark har forsøkt å rekruttere inn personer uten å få tak i rett/ønsket kompetanse de siste tre måneder. Fem prosent av bedriftene har ansatt noen med lavere eller annen formell kompetanse enn de i utgangspunktet ønsket. Andelen bedrifter som svarer at dette skyldes ingen eller for få søkere er 16. Det innebærer at 16 prosent av bedriftene i Telemark har rekrutteringsproblemer.

Arbeidskraftbehov - næring

I Vestfold og Telemark er det estimert en mangel på arbeidskraft på 4.150 personer, se tabell 3. Til sammenligning ble det estimert en mangel på 2.575 personer i 2017. Det er størst mangel innen eiendomsdrift, forretningsmessig og faglig tjenesteyting, bygge- og anleggsvirksomhet samt helse- og sosialtjeneste.

Sammenlignet med fjoråret er det størst økning, i antall, av mangel på arbeidskraft innen varehandel, motorvognreparasjoner samt bygge- og anleggsbransjen. I 2018 var det en mangel på 425 personer innen bygg og anlegg, noe som har økt til 800 personer i 2019.

Størst reduksjon, i antall, av mangel på arbeidskraft finner vi innen undervisning. I 2018 var det en mangel på 150 personer, noe som har sunket til 100 personer i 2019.

Næring	Antall personer 2019
Eiendomsdrift, forretningsmessig og faglig tjenesteyting	850
Bygge- og anleggsvirksomhet	800
Helse- og sosialtjeneste	725
Varehandel, motorvognreparasjoner	650
Industrien samlet	275
Transport og lagring	225
Overnattings- og serveringsvirksomhet	225
Undervisning	100
Jordbruk, skogbruk og fiske	75
Personlig tjenesteyting	75
Informasjon og kommunikasjon	75
Offentlig forvaltning	50
Elektrisitet, vann og renovasjon	25
I alt	4150

Tabell 3: Mangel fordelt på næring i Vestfold og Telemark. Avrundet til nærmeste 25. Kun næringer hvor det er estimert mangel er tatt med.

På landsbasis er det estimert en mangel på 59.450 personer, opp 15.050 personer fra i fjor. I likhet med Vestfold og Telemark er det på landsbasis næringsgruppen eiendomsdrift, forretningsmessig og faglig tjenesteyting som har viser størst mangel på arbeidskraft. Innen denne næringen er det nå estimert en mangel på 13.950 personer.

I liket med Vestfold og Telemark er det også på landsbasis en reduksjon, i antall, av mangel på arbeidskraft innen undervisning med økning i mangel på arbeidskraft innen helse- og sosialtjeneste med 50 personer. Det er estimert en mangel i alt på 1750 personer innen næringen.

Mangel på arbeidskraft - definisjon

For å kunne kartlegge omfanget av bedriftenes rekrutteringsproblemer er det nyttig å måle mangel på arbeidskraft i antall personer. I NAVs bedriftsundersøkelse blir dette gjort gjennom tre spørsmål. Bedriften blir bedt om 1) å besvare om den de siste tre månedene har forsøkt å rekruttere inn personer uten å få tak i rett/ønsket kompetanse. Dersom svaret er ja, bes bedriften om 2) å spesifisere om dette skyldes ingen/for få kvalifiserte søkere eller annet. Dersom bedriften svarer førstnevnte bes den 3) å oppgi hvor mange

stillinger dette omfatter, og innenfor hvilke yrker. Mangelen på arbeidskraft hos den enkelte bedrift er lik antall personer bedriften velger å oppgi på det tredje spørsmålet. Svarene benyttes til å estimere mangel fordelt på næring, ut fra næringen som bedriften tilhører samt mangel innen enkelte yrker i Vestfold og Telemark. Mangelen blir et mål på hvor mange stillinger som ikke ble besatt eller besatt med en annen kompetanse enn ønsket. Det vil knytte seg usikkerhet til disse estimatene. Jo mer detaljert kjennetegn det søkes på, desto større er usikkerheten til estimatet. For eksempel er det større usikkerhet knyttet til estimatene for yrker enn det vil være for næringer. Dette fordi det er færre virksomheter som har oppgitt mangel på et yrke enn innen en næring, og estimatet blir dermed mer følsomt dersom en bedrift oppgir svært høy mangel sammenlignet med andre.

Arbeidskraftbehov - yrker

Tabell 4 viser en oversikt over de yrkene hvor det er størst mangel på arbeidskraft. Alle tall er avrundet til nærmeste 25. Vi presiserer at dersom et yrke ikke er med på lista, betyr ikke det nødvendigvis at det ikke er etterspurt, men at datagrunnlaget kan være for spinkelt til å trekke konklusjoner.

De fleste mangelyrkene er gjengangere på listen over yrker med rekrutteringsproblemer de siste årene. Yrker som også rapporterte om høy mangel i 2018 er blant annet tømrere og snekkere, sykepleiere, helsefagarbeidere, betongarbeidere, rørleggere og VVS – montører, lastebil- og trailersjåfører, kokker, elektrikere og anleggsmaskinførere.

Det estimeres en mangel på til sammen 375 personer innen andre salgsmedarbeidere og butikkmedarbeidere. En gjennomgang av utvalget viser at dette ikke først og fremst er dagligvarebransjen, men virksomheter hvor selgeren må ha betydelig kunnskap og/eller formell kompetanse innen eksempelvis landbruksmaskiner, applikasjoner, bygge- og anleggsprodukter o.l.

Yrke	Antall personer
Sykepleiere	275
Tømrere og snekkere	275
Andre salgsmedarbeidere	200
Butikkmedarbeidere	175
Rørleggere og VVS-montører	175
Lastebil- og trailersjåfører	175
Andre helseyrker	150
Kokker	125
Helsefagarbeidere	125
Sveisere	100
Ingeniører innen petroleum, bergverk og metallurgi	75
Servitører	75
Betongarbeidere	75
Taktekkere	75
Anleggsmaskin- og industrimekanikere	75
Andre håndverkere	75
Anleggsmaskinførere	75
Legespesialister	50
Spesialsykepleiere	50
Vernepleiere	50
Grunnskolelærere	50
Andre ingeniører	50
Frisører	50
Telefon- og nettselgere	50
Malere og byggtapetsere	50
Overflatebehandlere og lakkerere	50
Platearbeidere	50
Bilmekanikere	50
Elektrikere	50
Bussjåfører og trikkeførere	50
Universitets- og høyskolelektorer/-lærere	25
Førskolelærere	25
Revisorer, regnskapsrådgivere	25
Programvareutviklere	25

Psykologer	25
Bygningsingeniører	25
Elektronikkingeniører	25
Politibetjenter mv.	25
Nettverks- og systemteknikere, IKT	25
Kontorarbeidere	25
Regnskapsmedarbeidere	25
Postbud og postsorterere	25
Reiseledere og guider	25
Bartendere	25
Andre personlige tjenesteytere	25
Butikkavdelingsjefer	25
Dørselgere	25
Gatekjøkken- og kafémedarbeidere mv.	25
Vektene	25
Andre sikkerhetsarbeidere	25
Skogbrukere	25
Murere	25
Andre bygningsarbeidere	25
Gulv- og flisleggere	25
Gips- og sparklingsarbeidere	25
Isolatører mv.	25
Kopper- og blikkenslagere	25
Møbelsnekkere	25
Montører av mekaniske produkter	25
Andre montører	25
Bil-, drosje- og varebilførere	25

Tabell 4: Mangelyrker i Vestfold og Telemark

Eiendomsdrift, forretningsmessig og faglig tjenesteyting

Eiendomsdrift, forretningsmessig og faglig tjenesteyting består av ulike virksomheter, bl.a. regnskaps-, reklame- og bemanningsbyråer, arkitekter og rengjørings tjenester, men også kommunale

tjenester knyttet til drift og vedlikehold av bygningsmasse sorterer innunder næringen.

Innen næringen forventer to prosent en nedgang i sysselsettingen, mens 29 prosent forventer en økning. Dette gir en netto forventning på 27 prosent, som er en nedgang fra netto forventning på 40 prosent i 2018.

I denne næringen har 11 prosent av bedriftene rekrutteringsproblemer. Totalt sett er det estimert en mangel på 850 personer som er en økning på 125 personer fra 2018.

Mange ulike yrkesgrupper kan være ansatt her. Eksempel på yrke med mangel i år er revisorer, regnskapsrådgivere eller ingeniører.

Bygg og anlegg

I Bedriftsundersøkelsen 2019 forventer 42 prosent av bedriftene innen bygg og anlegg i Telemark en økning i antall ansatte. Åtte prosent forventer en nedgang. Netto forventning i denne bransjen er derfor 35 prosent. Dette er en nedgang fra i fjor da netto forventning var 37 prosent. På landsbasis er netto forventning i denne bransjen 30 prosent, en økning fra 25 prosent i 2018.

22 prosent av bedriftene innen bygg og anlegg har rekrutteringsproblemer, opp fra to prosent i fjor. Bygg og anleggsbransjen er en av bransjene hvor det er vanskeligst å få tak i folk. 24 prosent av bedriftene har mislykket i å rekruttere de siste månedene, mens to prosent har rekruttert personer med lavere kvalifikasjoner enn de var ute etter.

Disse resultatene gjenspeiler seg også i oversikten over mangel på arbeidskraft, der det ble estimert at denne bransjen mangler 800 personer. Tømrere og snekkere er det størst etterspørsel etter, hvor det er estimert en mangel på 275 personer, opp 10 personer fra i fjor.

Per april 2019 er 607 arbeidsledige registrert med bakgrunn fra bygg og anlegg i Telemark.

Helse- og sosialtjeneste

Innen helse- og sosialtjenester forventer 23 prosent av bedriftene en økning i antall ansatte, imens 13 prosent forventer en nedgang i antall ansatte. Netto forventning blir dermed ni prosent. Til sammenligning var netto forventningen i fjor tre prosent. På landsbasis er netto forventning syv prosent.

26 prosent av bedriftene har rekrutteringsproblemer, opp fra 21 prosent i 2018. På landsbasis har 32 prosent rekrutteringsproblemer. Dette er bransjen hvor det er mest utfordrende å rekruttere både på landsbasis og i Vestfold og Telemark.

Det er estimert en mangel på 725 personer innen helse- og sosialtjenester i Vestfold og Telemark. Dette er en økning fra i fjor på 250 personer. Sykepleiere, andre helseyrker, helsefagarbeidere, legespesialister samt spesialsykepleiere topper listen over mangelyrker.

I NAVs ledighetsstatistikk var det per april 2019 registrert 462 ledige personer fra helse, pleie og omsorg. Den største gruppen var omsorgs- og pleiemedarbeidere med 307 personer, mens det var 41 ledige sykepleiere og jordmødre.

Varehandel og motorvognreparasjoner

I årets bedriftsundersøkelse oppgir fem prosent av bedriftene at de forventer en nedgang i sysselsettingen innen denne næringen og 26 prosent oppgir at de forventer en økning som samlet gir en positiv forventning på 21 prosent. Dette er en økning fra åtte prosent i fjor.

I denne næringen er det estimert en mangel på 650 personer. Fem prosent av bedriftene oppgir at de har rekrutteringsproblemer.

I april 2019 var det registrert 844 ledige innen butikk- og salgsarbeid imens det var utlyst 409 stillinger innen samme bransje.

Industri

I Bedriftsundersøkelsen blir svarene fra bedriftene innen industri fordelt på ni ulike industrinæringene. Ingen av de ni industrinæringene har en negativ netto forventning. Blant de mest positive finner vi produksjon av maskiner og utstyr, produksjon av metallvarer samt produksjon av lektriske og optiske produkter. Samlet har næringen en positiv netto forventning på 34 prosent. Til sammenligning var netto forventning 16 prosent i 2018.

Innen industri opplyser 23 prosent å ha rekrutteringsproblemer.

Bedriftene innen industri estimeres til å ha en mangel på 275 personer totalt, opp 200 personer fra 2018.

Transport og lagring

Innen transport og lagring forventer 43 prosent av bedriftene en økning i sysselsettingen imens seks prosent forventer en nedgang. Dette gir en positiv netto forventning på 37 prosent. Til sammenligning var netto forventning seks prosent i 2018.

I denne næringen estimeres det en mangel på 225 personer. 20 prosent av bedriftene har rekrutteringsproblemer. På landsbasis har også 12 prosent av bedriftene rekrutteringsproblemer.

Per april 2019 var det 148 arbeidsledige personer registrert med erfaring innen transport.

Overnatting og servering

Innen overnatting og servering forventer 29 prosent av bedriftene en økning i antall ansatte, mens fem prosent forventer en nedgang i antall ansatte som gir en netto forventning på 24 prosent. Næringen er altså betydelig mer optimistisk enn i 2018 hvor netto forventning var 13 prosent.

19 prosent av bedriftene i denne bransjen i Vestfold og Telemark har rekrutteringsproblemer. På landsbasis har 15 prosent rekrutteringsproblemer. 16 prosent har mislykkes med rekruttering de siste tre måneder i Vestfold og Telemark.

I april 2019 var det registrert 118 ledige kokker og 221 ledige personer med bakgrunn som hovmester, servitør eller hjelpepersonell. Denne bransjen har tradisjon med å ansette fra utlandet, blant annet ved hjelp fra NAV Eures.

Rekrutteringskanaler

Bedriftene ble spurt om hvilke rekrutteringskanaler som ble brukt ved siste ansettelse. Det kunne velges opp til 14 ulike alternativer. 30 prosent av bedriftene benyttet seg av NAV ved siste ansettelse samtidig som 28 prosent benyttet seg av egen hjemmeside. 14 prosent benyttet seg av NAVs stillingsdatabase imens 19 prosent benyttet seg av andre stillingsdatabaser på internett.

Fordi det var mulig å velge flere alternativer overstiger andelen 100 prosent.

Rekrutteringskanal	Andel
Eget nettverk/bekjentskapskrets	30 %
Egen hjemmeside	28 %
Andre stillingsdatabaser på internett (f.eks finn.no)	19 %
Sosiale medier (LinkedIn, Facebook, Twitter o.l.)	17 %
Aviser, tidsskrifter eller andre trykte medier	16 %
NAVs stillingsdatabase	14 %
Intern rekruttering	14 %
Personen som ble rekruttert tok selv kontakt, uten av stillingen ble gjort kjent gjennom andre rekrutteringskanaler	13 %
Har ikke rekruttert de tre siste årene	8 %
Rekrutteringsbistand fra NAV	7 %
Rekrutteringsfirma, vikarbyrå eller lignende	7 %
Annet	5 %
Via NAV-tiltak (arbeidspraksis, lønnstilskudd mv.)	4 %
CV-database på internett	1 %

Tabell 5: Rekrutteringskanal ved siste ansettelse

Det er store næringsvise forskjeller i bruk av rekrutteringskanaler. 44 prosent av bedriftene innen offentlig forvaltning lyste ut sin siste stilling i aviser, tidsskrifter eller andre trykte medier samtidig som 50 prosent innen samme bransje også har benyttet seg av NAVs stillingsdatabase.

Transport og lagring og overnattings- og serveringsvirksomhet er næringene med størst andel som benyttet seg av rekrutteringsbistand fra NAV ved siste ansettelse med henholdsvis 23 og 18 prosent.

Innen bygg- og anleggsvirksomhet benyttet 43 prosent seg av eget nettverk/bekjentskapskrets ved siste ansettelse.

27 prosent av bedriftene innen varehandel, motorvognreparasjon svarer at den siste personen de ansatte tok selv direkte kontakt uten at stillingen ble gjort kjent gjennom andre rekrutteringskanaler. Innen næringen personlig tjenesteyting benyttet 33 prosent seg av sosiale medier ved siste ansettelse.

I offentlig sektor skal som hovedregel alle ledige stillinger lyses ut offentlig. Unntak kan blant annet gjøres for enkelte midlertidige stillinger eller der det foreligger fortrinnsrett. Det samme er ikke tilfellet i privat sektor. Dette er med på å forklare den høye andelen av offentlige utlysninger innen offentlig forvaltning og helse- og sosialtjenester.

Referanser

NAV Telemark (2018). Bedriftsundersøkelsen 2018
Nyberg, T.E. (2018). Bedriftsundersøkelsen 2018: NAV Vestfold
NAV Telemark (2018). Prognose for arbeidsmarkedet.
NAV Vestfold (2018). Prognose for arbeidsmarkedet.

NAVs bedriftsundersøkelse 2019

Kartlegging av arbeidsmarkedet

1. Hvor mange ansatte er det i bedriften i dag?

Ta med disse gruppene: Fast ansatte, midlertidig ansatte, lærlinger, permitterte, personer på arbeidsmarkedstiltak som dere har lønnsutgifter for og personer som er utleid til andre virksomheter, men som er ansatt hos dere.

Følgende tas ikke med: Innleid arbeidskraft.

Antall ansatte i dag:

2. Hvor mange ansatte venter dere å ha om ett år?

Ta med de samme gruppene som i spørsmål 1. Gi en vurdering ut fra bedriftens forventninger i dag.

Sett kun ett kryss.

- Flere enn i dag
- Like mange som i dag
- Færre enn i dag

3. Har bedriften de siste tre månedene forsøkt å rekruttere inn personer uten å få tak i rett/ønsket kompetanse?

Vi ønsker svar selv om dere ikke venter en økning i antall ansatte det kommende året. Med forsøkt å rekruttere menes her at bedriften aktivt har forsøkt å rekruttere ny(e) medarbeider(e) ved å lyse ut stilling, headhunte eller lignende, uten å lykkes.

- Ja → Gå til spørsmål 4.
- Vi fikk ikke ansatt noen med de kvalifikasjonene vi søkte etter, men har ansatt noen med lavere eller annen formell kompetanse → Gå til spørsmål 4.
- Nei → Gå til spørsmål 6.

4. Hva skyldes dette:

- Ingen/for få kvalifiserte søkere (Gå til spørsmål 5)
- Annet (Gå til spørsmål 6)

5. Innen hvilke yrker har dere forsøkt å rekruttere inn personer uten å få tak i rett/ønsket kompetanse, og hvor mange stillinger dreier det seg om?

Spesifiser hvilke yrker det gjelder. Ta både med stillinger hvor dere ikke har fått ansatt noen og stillinger hvor dere har måttet ansette personer med lavere eller andre kvalifikasjoner enn dere søkte etter. Hvis dere for eksempel har søkt etter en førskolelærer, men i stedet har måttet ansette en assistent, skal dere føre opp én førskolelærer. Korttidsengasjement på under 4 uker skal ikke tas med.

Yrke	Antall stillinger
.....	<input type="text"/>
.....	<input type="text"/>
.....	<input type="text"/>
.....	<input type="text"/>
.....	<input type="text"/>
.....	<input type="text"/>
.....	<input type="text"/>
.....	<input type="text"/>
.....	<input type="text"/>
.....	<input type="text"/>
.....	<input type="text"/>

6. For den siste personen dere rekrutterte, hvilke rekrutteringskanaler ble benyttet for denne stillingen? Oppgi her samtlige kanaler som ble brukt i rekrutteringsprosessen. Huk av på siste alternativ hvis dere ikke har rekruttert personer de tre siste årene.

(Flere kryss mulig)

- Aviser, tidsskrifter eller andre trykte medier
- NAVs stillingsdatabase
- Andre stillingsdatabaser på internett (f.eks finn.no)
- Egen hjemmeside
- Rekrutteringsbistand fra NAV
- Via NAV-tiltak (arbeidspraksis, lønnstilskudd mv.)
- Sosiale medier (LinkedIn, Facebook, Twitter o.l.)
- Rekrutteringsfirma, vikarbyrå eller lignende
- Intern rekruttering
- Eget nettverk/bejentskapskrets
- CV-database på internett
- Personen som ble rekruttert tok selv kontakt, uten at stillingen ble gjort kjent gjennom andre rekrutteringskanaler
- Annet: _____
- Har ikke rekruttert noen personer de tre siste årene

Vedlegg 2 Invitasjon per e-post

Til «navn på bedriften»

NAV gjennomfører hver vår en bedriftsundersøkelse blant et utvalg av bedrifter. Det er viktig for NAV å ha god kunnskap om arbeidsmarkedet og eventuelle rekrutteringsproblemer som bedriftene opplever. Denne kunnskapen bruker NAV blant annet for å yte best mulig service overfor arbeidsgivere og arbeidssøkere ved rekruttering av arbeidskraft og i forbindelse med opplæring og omstilling i bedriftene.

Dersom deres bedrift/etat er oppdelt i flere enheter, ønsker vi opplysninger om den delen av bedriften/etaten som er navngitt i spørreskjemaet (vennligst se bedriftsnummer på skjemaet).

Opplysningene blir behandlet konfidensielt.

Undersøkelsen er kort, og tar 5-10 minutter å svare på.

Klikk på lenken nedenfor for å komme til undersøkelsen:

[Klikk her for å besvare spørreskjema](#)

Dersom du har spørsmål ta kontakt med NAV Telemark ved Linn Farstad, e-post linn.farstad@nav.no eller telefon 417 43 144. Alle som svarer på spørreskjemaet er med i en trekning av tre stk iPad 9.7 2018 128GB Cell Grå!

På forhånd tusen takk for hjelpen!

Med hilsen
NAV